

„Ukládejte si poklady v nebi“

Texty na tento týden

Gn 6,5–14; Žd 11,8–13; 2K 4,18; Gn 13,10–12; Gn 32,22–31; Žd 11,24–29

Základní verš

„Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život? Zač by mohl člověk získat zpět svůj život?“ (Mk 8,36.37)

Ježíš nám prozradil tu nejlepší investiční strategii na světě: „Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničí mol a rez a kde je zloději vykopávají a kradou. Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničí mol ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou“ (Mt 6,19.20). Tento návod Ježíš uzavírá slovy: „Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce“ (Mt 6,21). Dalo by se to říct i jinak: Řekni mi, za co utrácíš své peníze, a já ti řeknu, kde je tvé srdce. Protože kam dáváš své peníze, tam půjde i tvé srdce, pokud tam už není.

Chceš, aby tvé srdce patřilo Božímu království? Pokud ano, ulož své zdroje tam, kde budou sklízet věčnou odměnu. Investuj svůj čas, své peníze a modlitby do Božího díla. Pokud to uděláš, brzy se o toto dílo začneš zajímat víc a bude tě tam „následovat“ i tvé srdce. Tento týden se budeme zabývat otázkou, jak si ukládat poklady v nebi a nakonec sklízet věčnou odměnu.

Osnova lekce

V rámci studia této lekce se společně podíváme na to, co v praxi znamená Ježíšova výzva, aby člověk přehodnotil své priority a „ukládal si poklady v nebi“. Názorně to budeme sledovat u pěti výrazných starozákonních postav, které takové osobní výzvě čelily: u Noema, Abrahama, Lota, Jákoba a Mojžíše.

- Gn 6,5–14: Noe (neděle)
- Žd 11,8–13: Abraham (pondělí)
- Gn 13,10–12: Lot (úterý)
- Gn 32,23–31: Jákob (středa)
- Žd 11,24–29: Mojžíš (čtvrtek)

NOE A NALEZENÍ MILOSTI U HOSPODINA

⁵I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvar jeho myslí i srdce je v každé chvíli jen zlý. ⁶Litoval, že na zemi učinil člověka, a trápil se ve svém srdci. ⁷Řekl: „Člověka, kterého jsem stvořil, smetu z povrchu země, člověka i zvířata, plazy i nebeské ptactvo, neboť lituji, že jsem je učinil.“ ⁸Ale Noe našel u Hospodina milost. ⁹Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem. ¹⁰A Noe zplodil tři syny: Šéma, Cháma a Jefeta. ¹¹Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí. ¹²Bůh pohleděl na zemi; byla zcela zkažená, protože všechno tvorstvo pokazilo na zemi svou cestu. ¹³I řekl Bůh Noemu: „Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí. ¹⁴Udělej si archu z goferového dřeva. V arše uděláš komůrky a vysmolíš ji uvnitř i zevně smolou.“ (Gn 6,5–14)

Osobní studium

Je pozoruhodné, že ty, kteří usilují o nebeský poklad, Bůh často volá, aby udělal i ve svém životě zde na zemi velké změny. Budme připraveni čelit stejné výzvě.

Jaké radikální změny popisované v úvodní stati nastaly v životě Noema proto, že poslechl Boha? Jaké principy zde můžeme najít pro sebe ve světě, který je třeba varovat před blížící se záhubou?

Noe mohl investovat svůj čas a prostředky na stavbu domu pro sebe a své děti. Rozhodl se však ve svém životě provést radikální změnu. Poslechl Boží příkaz a sto dvacet let stavěl archu.

Mnoho skeptiků dnes odmítá příběh o potopě jako mýtus založený na nevědeckých spekulacích o známých přírodních zákonech. To není nic nového. „Po sto dvacet let doléhal jeho vážný hlas k uším generace, která podle úsudku lidské moudrosti považovala předpokládané události za neuskutečnitelné. Dosud ještě nikdy nepršelo. Země byla zavlažována oparem nebo rosou. Řeky zatím nikdy nevy-

stoupily z břehů, ale vždy své vody přivedly bezpečně do moře. Pevné zákonitosti zadržovaly vodu, aby se nevyhlila z břehů.“ (PP 96; NUD 38) Před potopou lidé tvrdili, že potopa nikdy nebude. Nesprávně si totiž vykládali realitu. Po potopě na základě chybného chápání reality zase tvrdí, že nikdy nic takového jako celosvětová potopa nebylo.

Bible však mluví i o tom, že lidé budou skeptičtí vůči událostem konce lidských dějin, podobně jako tomu bylo v souvislosti s potopou (viz 2Pt 3,3–7). Jak se tedy můžeme připravit na přicházející zkázu? Existuje vědomé rozhodnutí, které se v psychologii nazývá „odložené uspokojení“ – v zájmu dosažení lepší odměny jsme ochotni počkat, uskromnit se a snést nepřízeň či nepohodlí. V životě křesťana to znamená, že bychom měli trpělivě dělat to, k čemu nás Bůh povolal, v naději na slavnější budoucí odměnu. Nevíme, kdy se Kristus vrátí, ale v určitém smyslu je to jedno. Ve skutečnosti záleží jen na tom, zda děláme to, k čemu jsme byli povoláni. A podobně jako v případě Noema to může vyžadovat velké životní změny.

Aplikace

Jsi v životě připraven udělat velké, radikální změny? Co by se muselo stát, abys byl ochoten udělat to, co udělal Noe? (Viz například text L 16,10.)

ABRAHAM, OTEC VĚRNÝCH

⁸Abraham věřil, a proto uposlechl, když byl povolán, aby šel do země, kterou měl dostat za úděl; a vydal se na cestu, ačkoli nevěděl, kam jde. ⁹Věřil, a proto žil v zemi zaslíbené jako cizinec, bydlel ve stanech s Izákem a Jákobem, pro které platilo totéž zaslíbení, ¹⁰a upínal naději k městu s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh. ¹¹Také Sára věřila, a proto přijala od Boha moc, aby se stala matkou, ačkoliv už překročila svůj čas; pevně věřila tomu, kdo jí dal zaslíbení. ¹²Tak z jednoho muže, a to už starce, vzešlo tolik potomků, „jako bezpočtu je hvězd na nebi a jako je písku na mořském břehu“. ¹³Ve víře zemřeli ti všichni, i když se splnění slibů nedožili, nýbrž jen zdálky je zahlédli a pozdravili, vyznávající, že jsou na zemi jen cizinci a přistěhovačci. (Žd 11,8–13)

Osobní studium

Bůh povolal Abrahama, aby opustil svou vlast a své příbuzné a odešel do země, kterou mu ukáže. Přestože neznáme všechny podrobnosti, víme, že Abraham musel opustit zemi, kde se narodil a kde prožil mládí. Určitě to nebylo lehké rozhodnutí a nepochybně se kvůli tomu vzdal svého pohodlí, potěšení a vymožeností, na které byl zvyklý.

Uvažuj o textu Gn 12,1–3. Jak bylo splněno zaslíbení: „V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země“?

Pro Abrahama a jeho rodinu šlo o velkou životní změnu. „Abraham věřil, a proto uposlechl, když byl povolán, aby šel do země, kterou měl dostat za úděl; a vydal se na cestu, ačkoli nevěděl, kam jde“ (Žd 11,8). „Abrahamova bezpodmínečná poslušnost je jedním z nejpozoruhodnějších svědectví víry.“ (PP 126; NUD 52)

Většina z nás by nechtěla opustit svou vlast, své přátele a rodinné příslušníky. Ale

Abraham to udělal. Abraham byl spokojen, že je tam, kde ho Hospodin chce mít. Jakkoli se to může zdát zvláštní, Abraham, Izák a ani Jákob během svého života tu Bohem slíbenou zemi nedostali – a přesto zůstali Bohu věrni.

Uvažuj o úvodním textu. Jaký je aktuální odkaz těchto veršů pro tebe dnes?

Lidé znali Abrahama jako mocného muže. Byl znám jako velkorysý, statečný a pohostinný služebník Nejvyššího Boha. Jeho svědectví o Hospodinu bylo příkladné. Z Boží milosti jsme Abrahamovi spoludědici. „Pohleďte na Abrahama: ‚uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.‘ Pochopte tedy, že syny Abrahamovými jsou lidé víry“ (Ga 3,6.7). „Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil“ (Ga 3,29).

Podobně jako u Noema, i v Abrahamovi vidíme člověka dělajícího zásadní rozhodnutí. I jeho rozhodnutí učiněné jako odpověď na Boží volání změnilo nejen jeho život, ale i životy dalších lidí.

Aplikace

Uvažuj o textu 2K 4,17.18. Jak by mělo poselství o tom, že „nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné“, ovlivnit rozhodnutí, která potřebuješ udělat? Jak se touto zásadou řídil Abraham?

LOTOVA ŠPATNÁ ROZHODNUTÍ

¹⁰Lot se rozhlédl a spatřil celý okrsek Jordánu směrem k Sóaru, že je celý zavlažován, že je jako zahrada Hospodinova, jako země egyptská. To bylo předtím, než Hospodin zničil Sodomy a Gomoru. ¹¹Proto si Lot vybral celý okrsek Jordánu a odtáhl na východ. Tak se od sebe oddělili.

¹²Abram se usadil v zemi kenaanské a Lot se usadil v městech toho okrsku a stanoval až u Sodomy. (Gn 13,10–12)

Osobní studium

Když Abrahama oslovil Bůh a on opustil svou vlast, jeho synovec Lot se rozhodl ho na této cestě následovat. Text v Genesis 13. kapitole zaznamenává, že Bůh patriarchovi velmi požehnal. „Abram byl velice zámožný, měl stáda, stříbro i zlato“ (Gn 13,2). Také Lot „měl brav a skot i stany“ (Gn 13,5). Oba tak zbohatli a měli tak velká stáda skotu, že nemohli bydlet blízko sebe. Aby se vyhnul sporům mezi jejich pastýři, Abraham nabídl Lotovi, aby si vybral, kde by chtěl bydlet. Je zřejmé, že Lot by se měl podřídit staršímu Abrahamovi, protože za svou prosperitu vděčil spojení s ním. Svému dobrodinci však neprojevil žádnou vděčnost a sobecky chtěl to, co považoval za nejlepší pro sebe.

Uvažuj o úvodním textu (Gn 13,10–12). Jaké racionální důvody mohly Lota přivést k rozhodnutí, které udělal?

Lot mohl snadno odůvodnit své rozhodnutí přestěhovat se do města, ale jeho život tam pro něj nedopadl vůbec dobře. Když se Abraham doslechl, co se mu stalo, neřekl: „No, smůla, Lote. Sklízíš jen to, co jsi zasel.“ Místo toho se rozhodl ho zachránit (viz Gn 14).

Někdy ve snaze získat víc nepochopíme souvislosti a uděláme špatná rozhodnutí. Lot se i po této události vrátil zpět do Sodomy! Ve svém velkém milosrdenství však Bůh poslal k Lotovi a jeho rodině varovné posly, aby jim dal vědět o očekávaném zničení těchto míst.

Přečti si text Gn 18,20–33. Co Hospodin řekl Abrahamovi jako důvod jeho příchodu na zem? Jaká byla Abrahamova reakce na zprávu, že Hospodin plánuje zničit tato bezbožná města?

Abraham si dělal starosti o Lota a jeho rodinu. Proto vyjednával s Bohem a prosil ho, aby ušetřil město, pokud se v něm najdou spravedliví. V souladu se svým charakterem lásky Hospodin projevoval tolik milosti, o kolik Abraham prosil. Hospodin a dva andělé osobně vysvobodili Lota, jeho manželku a jejich dvě dcery. Jeho žena se však ohlédla zpět a stala se solným sloupem. Lot vstoupil do Sodomy jako bohatý muž a vyšel odtud téměř bez ničeho. Jak opatrní musíme být při našich rozhodnutích! Nesmíme se zaměřovat jen na krátkodobý zisk, ale potřebujeme mít na zřeteli širší souvislosti (viz Mk 8,36.37).

Aplikace

Čeká tě v nejbližší době důležité rozhodování? Co ti může pomoci, aby ses rozhodl správně?

OD PODVODNÍKA KE KNÍŽETI

²³A té noci vstal, vzal obě své ženy i obě své služky a jedenáct svých synů a přebrodil se přes Jabok. ²⁴Vzal je a převedl je přes potok se vším, co měl. ²⁵Pak zůstal Jákob sám a tu s ním kdosi zápolil, dokud nevzešla jitřenka. ²⁶Když viděl, že Jákoba nepřemůže, poranil mu při zápolení kyčelní kloub, takže se mu vykloubil. ²⁷Neznámý řekl: „Pusť mě, vzešla jitřenka.“ Jákob však odpověděl: „Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš.“ ²⁸Otázal se: „Jak se jmenuješ?“ Odpověděl: „Jákob.“ ²⁹Tu řekl: „Nebudou tě už jmenovat Jákob (to je Úskočný), nýbrž Izrael (to je Zápasí Bůh), neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstáls.“ ³⁰A Jákob ho žádal: „Pověz mi přece své jméno!“ Ale on odpověděl: „Proč se ptáš na mé jméno?“ A požehnal mu tam. ³¹I pojmenoval Jákob to místo Peniel (to je Tvář Boží), neboť řekl: „Viděl jsem Boha tváří v tvář a byl mi zachován život.“ (Gn 32,23–31)

Osobní studium

Přestože Jákob miloval Boha a bál se jej, nakonec se snížil k tomu, že spolu s matkou Rebekou vymysleli plán, jak podvést zestrárlého Izáka a získat pro sebe požehnání určené prvorozenému. Svůj dospělý život nezačal správným krokem, proto musel utéct, aby unikl předčasné smrti. Rebeka řekla Jákobovi: Proto mě nyní poslechni, můj synu: Ihned uprchni k mému bratru Lábanovi do Cháranu. [...] Až se bratrův hněv od tebe odvrátí a on zapomene, cos mu udělal, pošlu pro tebe a vezmu tě odamtud. Proč mám být zbavena vás obou v jednom dni?“ (Gn 27,43.45). Jákob byl pryč dvacet let a už nikdy se se svou matkou nesetkal.

Uvažuj o úvodním textu (Gn 32,23–31). Jaké duchovní poučení o Boží milosti můžeme pochopit na základě tohoto příběhu?

„Tento hříšný, chybný a pozemšťan zápasil s Majestátem nebes. Ve své úzkosti se pevně uchopil Božích zaslíbení a srdce ne-

konečné lásky se nemohlo odvrátit od hříšnickovy naléhavé prosby. Jákob teď jasně viděl chybu, která ho přivedla k hříchu, jehož se dopustil, když získal právo prvorozenství podvodem. Nedůvěřoval Božím zaslíbením, ale chtěl svým vlastním úsilím uskutečnit to, co by Bůh vykonal v pravý čas a svým vlastním způsobem. Na důkaz, že mu bylo odpuštěno, dostal nové jméno, které mu bude připomínat jeho vítězství.“ (PP 197.198; NUD 90) Toho dne mu Hospodin dal jméno Izrael, „neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstáls“ (Gn 32,29).

Přečti si text Gn 49,29–33. Jaké pokyny dal Jákob synům ohledně svého pohřbu? Jak rozumíš této žádosti?

Z Bible se dozvídáme, že všichni tři patriarchové a jejich manželky jsou pohřbeni ve stejné jeskyni. Jákobova důvěra Bohu byla tak silná, že se považoval na zemi jen za cizince a přistěhovalce (viz Žd 11,13). A přestože vlastní vinou odešel z domu s prázdnýma rukama, do Kanaánu se vrátil jako bohatý muž.

Aplikace

Bůh nás může požehnat i přes naše minulé chyby a hříchy. Je však mnohem lepší vyhnout se chybám hned na začátku. Jak se můžeš vyhnout nesprávným rozhodnutím?

MOJŽÍŠ V EGYPTĚ

²⁴Mojžíš věřil, a proto, když dospěl, odepřel nazývat se synem faraónovy dcery. ²⁵Raději chtěl snášet příkoří s Božím lidem než na čas žít příjemně v hříchu; ²⁶a Kristovo pohanění pokládal za větší bohatství než všechny poklady Egypta, neboť upíral svou mysl k budoucí odplatě. ²⁷Věřil, a proto vyšel z Egypta a nedal se zastrašit královým hněvem; zůstal pevný, jako by Neviditelného viděl. ²⁸Věřil, a proto ustanovil hod beránka a dal pokropit dveře jeho krví, aby se zhoubce nemohl dotknout prvorozených. ²⁹Izraelští věřili, a proto prošli Rudým mořem jako po suché zemi, ale když se o to pokusili Egypťané, pohltily je vlny. (Žd 11,24–29)

Osobní studium

Mojžíš je jednou z nejinspirativnějších lidských postav Tóry. Navzdory hroící smrti ho při životě zachovala Boží prozřetelnost, která konala prostřednictvím jeho iniciační matky a pečlivé sestry. Když faraónova dcera našla malého Mojžíše v paprovém košíku, požádala jeho hebrejskou matku, aby se o něj postarala, a zaplatila jí za to. Jaká požehnaná výzva pro mladou matku, která byla vyhnankyní a otrokyní! Jochebed měla dvanáct let na to, aby naučila své dítě důvěřovat Bohu a ctít ho. Udělala všechno, aby formovala jeho charakter pro život ve službě. Mojžíšovi se však dostalo vzdělání i na egyptském královském dvoře. „Byl vychován ve vši egyptské moudrosti a byl mocný v slovech i činech“ (Sk 7,22). Když Mojžíš dospěl v muže, udělal vědomé rozhodnutí, které změnilo nejen jeho život, ale i běh dějin.

Zamysli se nad tím, co podle úvodních veršů Mojžíš opustil a čemu musel v následujících letech čelit. Pokus se na to podívat z jeho pozice ještě dříve, než „odepřel nazývat se synem faraónovy dcery“. Čeho

se vzdal, a co se svým odchodem rozhodl přijmout?

Egypt byl v té době jednou z největších mocností starověkého světa, ne-li úplně největší. Řeka Nil vytvořila tak úrodnou půdu, že Egypt byl bohatým a mocným národem. Samotný Mojžíš by byl v čele tohoto království. Dokážeme si představit, jak lákavé pro něj muselo být vábení Egypta a všech jeho pokladů. Těch lákadel bylo před ním velmi mnoho: bohatství, moc, sláva, zbožštění i rozkoše. Není pochyb o tom, že by si sám před sebou mohl velmi snadno omluvit, kdyby se rozhodl přijmout všechny egyptské nabídky. Namísto toho se rozhodl dát dohromady se skupinou opovrhovaných otroků.

A co bylo dál? Jak říká Bible: „Raději chtěl snášet příkoří s Božím lidem než na čas žít příjemně v hříchu“ (Žd 11,25). A všechno to utrpení? Velká část knihy Exodus se věnuje zápasům a zkouškám Mojžíše, který navzdory tomu, čím vším prošel, nemohl nakonec vejít do zaslíbené země (viz Nu 20,12). Písmo nám však ukazuje, že se Mojžíš rozhodl správně, i když byl jeho život naplněn mnoha těžkostmi.

Aplikace

Pokud bychom život Mojžíše hodnotili lidským pohledem, zřejmě bychom mu navrhli, aby zůstal v Egyptě. Na vysokém postu toho mohl pro hebrejské otroky vykonat velmi mnoho, podobně jako kdysi Josef pro své bratry. Jako věřící však máme odlišný pohled na realitu, který nás posouvá daleko za hranice tohoto světa. Jak si můžeme zachovat takový pohled i uprostřed zkoušek? Proč je důležité, abychom měli stále na paměti, odkud jsme vyšli a kam směřujeme?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Bůh dodržel svou část smlouvy tím, že požehnal Abrahamovi. A Abraham vzdal Bohu čest tím, že si neukládal poklady na této zemi. Abraham neměl na zemi ve svém „vlastnictví ani píď“ (Sk 7,5). Byl sice velmi bohatý, ale svůj majetek užíval k Boží slávě a pro dobro bližních. Tento svět však nepokládal za svůj domov. Bůh ho vyzval, aby odešel ze svého bezbožného prostředí s příslibem, že mu do věčného vlastnictví dá kanaánskou zemi. Nezískal ji však ani Abraham, ani jeho syn, ani jeho vnuk. Když Abraham potřeboval místo, kam by pohřbil svou zemřelou manželku, koupil ho od Chetejců. Tento skalní hrob v makpelské jeskyni byl jeho jediným majetkem v zaslíbené zemi.

„Dědictví, které Bůh zaslíbil, se netýká tohoto světa. Abraham věřil, a proto žil v zemi zaslíbené jako cizinec, bydlil ve stanech s Izákem a Jákobem, pro které platilo totéž zaslíbení, a upínal naději k městu s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh.“ (PP 169; NUD 74)

V životě se nám stává, že jsme v pokušení usilovat o bohatství a pohodlí. Uspokojit se tím, že naplnění některých tužeb se uskuteční až v nebi, vyžaduje od člověka někdy velkou víru.

„Jako lákadlo mu byl nabízen faraonův přepychový palác a trůn. Mojžíš však věděl, že na panských dvorech vládne hříšné pohodlí, které vede lidi k zapomínání na Boha. Hleděl za palác a za královskou korunu k vyšší poctě, která bude v království, které není poskvrněno hříchem, udělena svatým Nejvyššího. Vírou viděl nepomíjející korunu, kterou Král nebes vloží na hlavu vítěze. Tato víra ho vedla k tomu, že se připojil k poníženému, chudému a pohrdanému národu, který se rozhodl raději poslouchat Boha než sloužit hříchu.“ (PP 246; NUD 117)

Otázky k rozhovoru

1. Co se stane s naším majetkem, až přijde Ježíš? (Viz 2Pt 3,10.) Co se může stát ještě před Ježíšovým příchodem? (Viz Mt 6,20.) Proč je důležité, abychom si vždy zachovali ten správný pohled nejen na duchovní, ale i materiální záležitosti?
2. Ježíš varoval před „vábností majetku“ (Mk 4,19). Co měl na mysli? Jak nás může bohatství obelstít?
3. Uvažujte o důvodech, jakými mohl Mojžíš vysvětlit svůj pobyt v Egyptě – namísto toho, aby vše zanechal a utekl s národem otroků do pusté pouště? Co bylo podle vás hlavním motivem jeho rozhodnutí opustit všechny vymoženosti Egypta?